

N:o 47.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 Maj 1882.
" " " " Andra Kammaren den 20 " "

*Riksdagens underdåniga skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts
nådiga proposition angående upplåtelse till Vesterås stad
utaf delar af kronolägenheterna Stallhagen och Munkängen.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 5).

S. A. K.

Enligt hvad en till Riksdagen aflåten nådig proposition af den 25 November nästlidet år inhemtas, hade utaf den inom Vesterås stads område belägna kronolägenheten Stallhagen och den till samma område likaledes hörande del af kronolägenheten Kungsängen, som benämnes Munkängen, jemlikt särskilda Kongl. bref, tid efter annan afsöndrats och exproprierats af Stallhagen, tillsammans 114 kvadratrefvar 61 kvadratstänger, att användas för anläggning af cellfångelse, lasaretsbyggnad och Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernvägsbyggnad, för utmål till den så kallade Stallhags- eller Slottskällan samt för Vestmanlands läns hushållningssällskaps räkning och af Munkängen 44 kvadratrefvar 30 kvadratstänger för nämnda jernvägs räkning. Återstoden af ifrågavarande, landshöfdingen i länet förut på lön anslagna lägenheter, utgörande af Stallhagen 60 kvadratrefvar 83 kvadratstänger och af Munkängen 84 kvadratrefvar 11 kvadratstänger, hade, i enlighet med Kongl. Maj:ts i bref den 28 November 1871 meddelade föreskrift, af Kammarkollegium genom särskilda kontrakt den 12 Mars 1874 för landshöfdinge-löneregleringsfondens räkning utarrenderats på 20 års tid till midfastan 1894,

nyssberörda område af Stallhagen mot årligt arrende af 311 kronor, hvilket kontrakt af bemälda kollegium den 2 November 1874 öfverlätits till Vesterås stad, samt återstoden af Munkängen tillika med öfriga delar af Kungsängen mot ett arrende af tillsammans 3,600 kronor för år till A. G. Lidbeck, hvilken åter under den 14 Mars 1877 utarrenderat Munkängen till Vesterås stad mot ett årligt arrende af 600 kronor samt vilkor i öfrigt, att drätselkammaren skulle för ifrågavarande Kungsängs-lott deltaga i och på sina tider utgöra alla jorden vidlådande onera och besvär, äfvensom ansvara för och afhjelpa de brister, som vid vederbörliga besigtningar kunde komma att anmärkas, samt ansvara för jordens häfd. Enär emellertid, jemlikt den af Eders Kongl. Maj:t under den 14 Juni 1878 fastställda nya stadsplan för Vesterås, inom stadsplanens område fölle 41 qvadratrefvar 97 qvadratstänger af Stallhagen och 23 qvadratrefvar 36½ qvadratstänger af Munkängen samt öfriga delar af nu ifrågavarande områden vore för staden nödvändiga för upplags- och afstjelningsplats m. m., hade Vesterås stads drätselkammare, enligt uppdrag af stadsfullmäktige, uti en till Eders Kongl. Maj:t stäld skrift i underdånighet anhållit, det Eders Kongl. Maj:t måtte medgifva staden rättighet att för dess behof till sig exproprieras omförmälda, förut icke för andra ändamål afsöndrade 60 qvadratrefvar 83 qvadratstänger af Stallhagen och 84 qvadratrefvar 11 qvadratstänger af Munkängen. Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vestmanlands län, som med underdånigt memorial af den 5 April 1879 öfverlemnade denna ansökning tillika med dels tvenne af Förste Landtmätaren J. Wennergren år 1878 upprättade kartor öfver Stallhagen och Munkängen, dels ock magistratens i Vesterås tillstyrkande underdåniga yttrande i ämnet, hade för sin del, enär Vesterås stad såväl med afseende på den af Eders Kongl. Maj:t fastställda nya stadsplanen som för andra sina angelägenheter hade behof af dispositionsrätt öfver ifrågakomna mark, förordat bifall till den gjorda framställningen. Till följd af erhållen remiss hade Kammarkollegium infordrat och med eget utlåtande af den 29 December 1880 öfverlemnade yttranden från arrendatorn Lidbeck, som vid sitt medgifvande fäste det vilkor, att Kungsängsarrendet afkortades med 600 kronor och att staden förbunde sig deltaga uti de Kungsängen åliggande onera och besvär, som på Munkängen belöpte i förhållande till hela dess areal, utan afdrag för det område, som derifrån afsöndrats för Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernvägs räkning. För egen del hade Kammarkollegium, jemte meddelande, att enligt arrendehandlingarne Stallhagen skulle innehålla 4 qvadratrefvar 47 qvadratstänger och Munkängen 20 qvadratstänger mera jord, än som upptoges å nu företedda, af Förste Landtmätaren

Wennergren upprättade kartor, hvilket förhållande Kollegium ansett kunna förklaras deraf, att dessa kartor vore utdragna af äldre sådana, efter hvilkas upprättande landvinningar vid Mälaren möjligen tillkommit, i underdånighet anfört, att då expropriation af jord, som inginge i den af Eders Kongl. Maj:t redan fastställda stadsplanen, väl ej kunde vägras och, i händelse af bifall till endast denna del af ansökningen, återstående delarne af lägenheterna skulle, såsom af kartorna inhemtades, blifva så styckade och spridda och derigenom deras jordvärde så ringa, att de icke längre med fördel kunde utarrenderas, Kollegium, lika med öfrige vederbörande, tillstyrkte bifall till ansökningen på det sätt, att Eders Kongl. Maj:t måtte förklara Vesterås stad berättigad att enligt den i nådiga förordningen den 14 April 1866 stadgade ordning få expropriera de i ansökningen uppgifna delar af lägenheterna Stallhagen och Munkängen, med tillträdesrätt den 14 Mars 1882; att staden finge tillträda lägenheterna i det skick, de då befunnos; att expropriationsmedlen skulle af staden vid tillträdet i landtränteriet levereras för landshöfdinge-löneregleringsfondens räkning; att arrendekontraktet om Stallhagen från denna tid upphörde att vara gällande; samt att arrendet för Kungsängen från samma tid minskades med 600 kronor, motsvarande det arrende, som för Munkängen af staden erlades.

På grund af hvad sålunda förekommit och anfördt blifvit, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen medgifva: *dels* att de delar af kronolägenheterna Stallhagen och Munkängen, hvilka icke redan blifvit derifrån med Kongl. Maj:ts tillstånd för annat ändamål skilda, måtte till Vesterås stad öfverlätas att tillträdas den 14 Mars 1883, mot vilkor att staden vid tillträdet af lägenheterna därför till kronan erlade lösen med det belopp, hvartill densamma, efter uppskattning i den ordning Kongl. förordningen den 14 April 1866 stadgar, kunde varda bestämd; *dels ock* att löseskillingen skulle till landtränteriet för landshöfdinge-löneregleringsfondens räkning inbetalas.

Hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda täckts föreslå har vunnit Riksdagens bifall.

Riksdagen framhärdat etc.

Stockholm den 20 Maj 1882.